

10 Φεβρουαρίου 2024

Ο Άγιος Ιερομάρτυς Χαράλαμπος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Ο άγιος Χαράλαμπος, πέρασε μέσα από

τα φρικτά βασανιστήρια των ειδωλολατρών, χωρίς να χάσει τη χαρά της πίστεως. Τίμησε έτσι το όνομά του.

Ο άγιος Χαράλαμπος καταγόταν από την Μαγνησία της Μικράς Ασίας. Γεννήθηκε στα τέλη του 1ου αιώνα μ. Χ. και μαρτύρησε σε ηλικία 113 ετών. Όταν ξέσπασε διωγμός εναντίον των Χριστιανών, στα χρόνια του Σεπτιμίου Σεβήρου, κάποια πνευματικά τέκνα του αγίου Χαράλαμπος προσπάθησαν να τον πείσουν να φύγει, για να μη συλληφθεί. Εκείνος, φυσικά, αρνήθηκε, γιατί είναι αδύνατο στον καλό ποιμένα να εγκαταλείψει το ποίμνιό του την ώρα του κινδύνου και γιατί ήταν έτοιμος κάθε στιγμή για την ομολογία και το μαρτύριο.

Συνελήφθη και βασανίσθηκε απάνθρωπα, αλλά αντιμετώπισε τα φρικτά βασανιστήρια με θαυμαστή ανδρεία, αφού προηγουμένως ομολόγησε με παρρησία την πίστη του. Αρκετοί στρατιώτες, από αυτούς που διατάχθηκαν να βασανίσουν τον γέροντα Ιερέα, βλέποντάς τον να υπομένει τα απάνθρωπα βασανιστήρια με τόση γενναιότητα, αλλά και με απίστευτη ηρεμία, καθώς και τα θαύματα που έγιναν με την προσευχή του, πίστεψαν στον Χριστό και τον ομολόγησαν Κύριο και Θεό τους. Ο έπαρχος θορυβήθηκε από την ομαδική μεταστροφή και διέταξε να τον αφήσουν ελεύθερο. Αργότερα, ο ίδιος ο Σεβήρος, μη μπορώντας να αντέξει την παρρησία και την ανδρεία του γέροντα, διέταξε τον αποκεφαλισμό του.

Λαμβάνοντας αφορμή από τον βίο και την πολιτεία του αγίου Χαράλαμπος, θα θέλαμε να τονίσουμε τα εξής:

Πρώτον. Το όνομα Χαράλαμπος είναι σύνθετο. Αποτελείται από το ουσιαστικό χαρά και το ρήμα λάμπω. Πραγματικά, ο άγιος Χαράλαμπος ήταν ένα φωτεινό πρόσωπο, στο οποίο ακτινοβολούσε η τέλεια χαρά. “Η τέλεια χαρά εδράζεται στην ταπεινοφροσύνη, ενώ η εισαγωγική χαρά δεν είναι απαλλαγμένη από την φαντασία” (άγιος Διάδοχος Φωτικής). Ήταν ειρηνικός, γαλήνιος και με χαρούμενη διάθεση, ακόμα και κατά την ώρα των φρικτών βασανιστηρίων.

Η χαρά δεν είναι απλό συναίσθημα, αλλά καρπός του Αγίου Πνεύματος, που δίδεται ως δωρεά σε εκείνους, οι οποίοι με την μυστηριακή ζωή και την άσκηση καθάρισαν τον νου και την καρδιά τους από τα πάθη και κατεσκήνωσε μέσα τους η χάρη του Αγίου Πνεύματος. Η χαρά συνδέεται στενά με την ταπεινοφροσύνη και την μετάνοια. Όταν ένας άνθρωπος μετανοή και επιστρέφει στον Θεό, τότε χαίρεται και πανηγυρίζει όλος ο ουρανός, οι Άγιοι και οι Άγγελοι. “Χαρά γίνεται εν ουρανών επί ενί αμαρτωλώ μετανοούντι”. Αλλά και ο ίδιος όταν μετανοή ειλικρινά λαμβάνει την άφεσιν των αμαρτιών του και γεύεται την χάρη του Αγίου Πνεύματος, ανάλογα με την δεκτικότητά του.

Η χαρά συνδέεται και με την ανιδιοτελή αγάπη, που είναι και αυτή καρπός του Αγίου Πνεύματος. Στην παραβολή του Ασώτου υιού, που είπε ο Χριστός, βλέπουμε καθαρά το πόσο στενά συνδέεται η χαρά με την αληθινή αγάπη. Όταν ο άσωτος υιός επιστρέφει στην πατρική οικία, την Εκκλησία, ο Πατέρας του, ο άγιος Τριαδικός Θεός, τρέχει να τον προϋπαντήσει με ανοικτές αγκάλες. Τον ντύνει με την λαμπρή στολή της θείας Χάριτος, του δίδει το δακτυλίδι της υιοθεσίας, θυσιάζει το σιτευτό μοσχάρι, τον μονογενή Του Υιό, και χαίρουν και ευφραίνονται.

Όταν ο άνθρωπος κυριαρχείται από τα πάθη και κυρίως από το ολέθριο πάθος της υπερηφανίας, δεν μπορεί να χαρή πραγματικά την ζωή του. Ο άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης έλεγε ότι ο άνθρωπος θα υποφέρει στην ζωή του μέχρι να αποκτήσει ταπείνωση. Ο μεγάλος αδελφός της παραβολής, στην οποία αναφερθήκαμε, δεν μπόρεσε να χαρή μαζί με τον Πατέρα του και τον αδελφό του, επειδή δεν αγαπούσε αληθινά. Η αγάπη του ήταν ψεύτικη και εμπαθής, αφού ήταν κυριευμένος από τα πάθη της υπερηφανίας και του φθόνου.

Δεύτερον. Ο άγιος Χαράλαμπος δεν εγκατέλειψε το ποίμνιό του την ώρα του κινδύνου. Έτσι συμβαίνει με τους γνήσιους μαθητές του Χριστού. Δεν θυσιάζουν τους άλλους για να ζήσουν αυτοί, αλλά θυσιάζονται υπέρ του ποιμνίου τους, για το οποίο, άλλωστε, κοπιούν καθημερινά με μεγάλη αυταπάρνηση και προθυμία.

Οι Άγιοι αντιμετωπίζουν στην ζωή τους πολλούς και μεγάλους πειρασμούς, αλλά και πενθούν για τα πάθη και τις αμαρτίες τους. Όμως δεν λυπούνται άμετρα χωρίς ελπίδα, ούτε και χαίρονται άμετρα, αλλά εγκρατεύονται και στην χαρά και στην λύπη, γιατί γνωρίζουν πολύ καλά ότι “η πολλή λύπη οδηγεί την ψυχή στην απελπισία, όπως και η πολλή χαρά την οδηγεί στην υπερηφάνεια. Και ότι το ενδιαμέσο μεταξύ της λύπης και της χαράς είναι η ελπίδα” (Άγιος Διάδοχος Φωτικής). Έπειτα, η Χάρις του Θεού παρηγορεί και ευφραίνει την ψυχή που ταπεινώνεται και θρηνεί για τις αμαρτίες της.

Πολλές φορές, “σκεπτόμενοι συνεχώς το μέλλον χάνουμε το παρόν και δεν χαιρόμαστε αληθινά την ζωή μας”. (Άγιος Νεκτάριος). Η εμπιστοσύνη στην αγάπη του Θεού διώχνει την αγωνιώδη μέριμνα και το άγχος, που μας μαυρίζουν κυριολεκτικά την ζωή και δεν μας επιτρέπουν να χαιρόμαστε αληθινά.

Συνήθως παραπονούμαστε ότι η κοινωνία στην οποία ζούμε, δεν μας επιτρέπει να χαρούμε αληθινά την ζωή μας, λές και φταίνε οι άλλοι για τα πάθη, τα λάθη και τις αποτυχίες μας. Εάν η ζωή μας είναι παράδεισος ή κόλαση γι’ αυτό δεν ευθύνονται οι άλλοι, αλλά εμείς οι ίδιοι, γιατί οι συνάνθρωποί μας δεν είναι η κόλασή μας, όπως υποστηρίζουν οι άθεοι υπαρξιστές, αλλά η χαρά μας. Ο άγιος

Σεραφείμ του Σαρώφ, όταν συναντούσε κάποιον άνθρωπο τον αποκαλούσε χαρά του. Αντί άλλου χαιρετισμού, του έλεγε: “Χριστός Ανέστη χαρά μου”.

Τέλεια χαρά δεν είναι δυνατόν να υπάρξει χωρίς την ταπείνωση και την αγάπη. Άλλωστε, η σωτηρία μας περνάει μέσα από την ταπείνωση, την μετάνοια και την ανιδιοτελή αγάπη για τους συνανθρώπους μας, τους ελαχίστους αδελφούς του Χριστού.

Πρωτ. π. Γεωργίου Παπαβαρνάβα